

Een oude varkensstal te Cromvoirt.

Het begint in de vroege jaren zestig als het Bossche gezin van Wouter van Bockel in Udenhout de zomervakantie doorbrengt in de stal van een boerderij. Dat bevalt iedereen goed. Weliswaar eindigt deze vakantie in mineur doordat ik in het ziekenhuis beland vanwege een levensbedreigende ontsteking maar dat had niets vandoen met de locatie. Het jaar daarop huurt mijn vader van de heer Th. Voets (het boerke van Cromvoirt, destijds bekend van handopleggingen) een vakantieverblijf gesitueerd in een voormalige Duitse varkensstal te Cromvoirt met postadres 'Den Hoek 5'. In dit gebouw (zie foto's) dat mogelijk ooit onderdeel was van kamp Vught, wonen op dat moment Dorus Bekkers, zijn echtgenote Sientje en meerdere kinderen waaronder zoon Jan onder moeilijke omstandigheden. Zij hebben geen elektriciteit en alleen grondig smakend putwater i.p.v. leidingwater. Dorus werkt bij de gemeentelijke stort van Vught. In zijn vrije tijd verkoopt hij schepijs vanuit een ijscokar nabij natuurbad 'De IJzeren Man'. Als Sientje op enig moment ernstig ziek is en komt te overlijden worden de kinderen uit huis geplaatst. Dorus blijft alleen achter. Al snel blijkt dat Dorus (zie foto) voor ons gezin een fijne en betrouwbare buurman is. Hij zorgt dat het haardhout is gezaagd en gekleefd en dat op vrijdagavond de houtkachel onze woonruimte al heeft opgewarmd. Hij spit in het voorjaar de grond naast en achter het huis en verzorgt de rest van het jaar de groentetuin (door schoffelen en wieden). Wij verblijven 'in Cromvoirt' vele weekenden, tijdens alle schoolvakanties en vieren hier kerst en de jaarwisselingen. Mijn tante Dini en Oom Jan uit Den Haag zijn jaarlijks in juni terugkerende vakantiegasten. Zij komen altijd ontspannen en goed bruin na enkele weken weer thuis. In de beginjaren zestig is, aan de overkant van de sloot, de boerderij van Willem en Lien van Roosmalen nog aanwezig. Hun bakhuis wordt benut om op zaterdagavond in bad te gaan (een grote zinken teil die steeds werd schoon geschept en aangevuld met warm water als voorgaande kinderen waren gewassen). Na afloop werden wij door onze vader terug gedragen naar de overkant. Het erf van Willem en Lien was dan al geheel aangeharkt voor de zondag. De laatste voetstappen van de zaterdag bleven zichtbaar. Met de kinderen van Roosmalen (Wim, Jan, Antoon en zussen) wordt in en rond hun boerderij gespeeld. In de overdekte hooimijt werd verstoppertje gespeeld en op het erf busje-trap. Vanuit de varkenskotten kon je plots en ongezien naar buiten kruipen en het oude groenteblik wegschoppen. Hun hoogstam appelboomgaard had in de zomer een grote aantrekkingskracht op alle kinderen. Twee pruimenbomen stonden op de kopzijde van de boerderij in de siertuin. Daar kon je al klimmend en ver-reikend wel aan de (on)rijpe pruimen komen. De appels uit de boomgaard waren in de zomer veelal keihard en (nog) niet eetbaar. Je kon ook op het dak van het daar achtergelaten wrak van een grote Amerikaanse auto klimmen. Paars van het bramen plukken en -eten kwamen wij soms thuis. Op de hoek van het perceel stond een machtige oude appelboom met ster-appels. Heerlijk!! Ook in het hooi boven op de hooizolder en de hooiberg naast het huis wordt intensief gespeeld. Het was een mooie jeugd. Een van de bijzondere herinneringen was een door onze familie georganiseerd kampvuur op de zandige heide, direct achter het Ambonezenkamp. Oudste zoon Wim van Roosmalen zou zijn verloofde introduceren. Wat zijn ouders, broers en zussen en ook wij niet wisten is dat wij die avond voor de gek werden gehouden. Mijn vader had zijn snor afgeschoren, ouderwetse vrouwen-kleding aangetrokken, zijn gezicht geschminkt en een pruik opgezet. Het was al donker rond het kampvuur toen vanuit de richting van het huis van

Doortje Bergmans ('de Rat') de fietslamp van Wim's fiets steeds dichterbij kwam. Achterop de fiets zijn verloofde. Die zag er niet uit! Hoe kan Wim nu thuis komen met zo'n lelijke oude meid? Moeder Lien was ontzet. Mijn zussen en ik keken naar deze raar gillende dame in de duisternis rond het kampvuur en hadden niet in de gaten dat het onze eigen vader was. Tot na enige tijd de spanning bij vader Willem en moeder Lien van Roosmalen te hoog opliep en iedereen werd verrast met het gelukkige einde van deze poets. Helaas is Wim enige tijd daarna door een verkeersongeval om het leven gekomen. Hij blijft door dit verhaal in mijn herinnering voortleven.

Ergens in de jaren zestig eindigt de boerderij van de familie van Roosmalen in een vlammenzee. De familie vertrekt noodgedwongen naar een kleine woning nabij een spoorwegovergang te Vught en vestigt zich later in Rosmalen. De bruikbare bakstenen van de boerderij werden gesorteerd, schoon gekapt, in stapels geplaatst en tot slot verkocht. Franz Grohs, een 11 jarige jongen uit Wenen die aan het vakantieprogramma van de stichting 'Kinderen in Nood' voor Oostenrijkse kinderen meedoet, helpt mee met de stenen kap. De antieke houten keuken pomp van Lien 'verdwijnt' en duikt jaren later op in een verbouwde boerderij in Roosendaal.

Vanaf het moment dat de boerderij van Van Roosmalen is afgebrand blijft Dorus Bekkers helemaal alleen achter 'op de hei'. De oude varkensstal is inmiddels door eigenaar Voets groots omgebouwd zodat het een woon/recreatie functie krijgt voor vier gezinnen. Daar steekt de gemeente Vught echter een stokje voor. De illegale verbouwing wordt noodgedwongen gestaakt. Ramen en deuren worden dichtgespijkerd, de houten vloeren van de slaapkamers verwijderd. Na veel juridisch gedoe blijft de woonfunctie voor Dorus en de recreatiefunctie voor ons gezin behouden. De grond rondom het huis wordt geschoond van stapels op de vuilnisbelt verzamelde flessen en vervolgens intensief benut voor bloemen- en groenteteelt. Aan beide zijden van het perceel groeien de jaren erna kerstbomen op tot grote hoogte. Het gebouw krijgt als naam 'De Til'. Dat was het ook: voor de duiven, voor ons en voor de vele families en menig 'vreemdeling' die hier gastvrij door mijn ouders werden onthaald.

De door de familie van Roosmalen verlaten grond wordt nog jaren benut als hooiland en beweiding van de koeien van de Cromvoirtse boeren Bart van Rooij en Jan Heesters. Er worden op enig moment in de schuur van het gesloten vierde huis door mijn vader 2 witte bokken gestald en ook zo'n 10 varkens gehouden die in november in de NCB slachterij in Boxtel eindigden. Dorus verzorgt de varkens op weekdays. Wij het weekend. In de zomer snuffelen de varkens in een verkoelend modderpoeltje. Met stro worden zij schoon gewreven. Tijdens hun hele leven werden de varkens verweerd met een gekookte mix van varkensmeel, oude broden, beschimmelde blokken kaas en ander keukenafval (aangeleverd door een slagersknecht uit de Wilgenstraat in Den Bosch). Het resultaat: perfecte A1 varkens. Na de slacht kwam er altijd 1 varken in twee helften retour naar Den Bosch. Ik zie ze voor mij: in de fietsenschuur, hangend op de ladder, in afwachting van de slagersknecht. De diepvrieskist thuis en meerdere vriesvakken in het koelhuis in Helvoirt werden gevuld met porties vlees en groenten. Er werd tevens zult gemaakt en ham gekookt. De varkenspoten verdwijnen na enige tijd in de erwtensoep. De zelf geteelde aardappels werden ingekuuld naast 'de Til' in Cromvoirt. Prei, winterpeen en boerenkool worden in de

wintermaanden direct vanaf het eigen land geoogst. Verser kan niet! Met de bokken loopt het helaas slecht af. Zij worden op enig moment in het gemeentelijke dierenpark bij de Oosterplas (Aawijk 's-Hertogenbosch) ondergebracht waar zij door een onbekend gebleven dader met een mes worden doodgestoken. Een artikeltje met foto in het Brabants Dagblad is een laatste herinnering aan deze mooie dieren.

Ergens begin jaren zeventig verhuist Dorus Bekkers met zoon Jan naar Vught. Mijn ouders helpen hem de kleine rijtjeswoning in te richten. Daarna verlies ik Dorus uit het oog. Midden jaren zeventig worden wij geconfronteerd met meerdere inbraken in 'de Til'. Gebarricadeerde deuren en ramen weerhouden de inbrekers echter niet en op een nacht staat het gebouw in brand. De volgende dag staan alleen enkele muren nog deels overeind. Vanaf dat moment is *de Til* historie. De adressen Den Hoek nr. 4 en 5 blijken anno 2020 ook niet meer in het landelijk postcodeoverzicht voor te komen. Tot slot. Ik heb diverse foto's van de woning en haar vroegere bewoner Dorus Bekkers. Voor zijn kinderen is mijn jarenlange contact met hun vader mogelijk interessante informatie en willen zij meer over zijn leven van destijds weten. Contact met mij opnemen is mogelijk (via het BHIC).